

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap.

Megkapja e lapot minden kath. nép-
oktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 6 K.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

VIII., Szentkirályi-utca 28.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért,
minden közlés után 6 fillér fizetendő.

Allandó hirdetéseknel nagyobb kedvezmény.

Kisebbs hirdetésekre külön árszabás.

Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.—

Fél oldal... » 28.— Nyolcad oldal » 10.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A példaadás nagy példája.

Az Isten nagy gondolata, a szeretet, helyezte a karácsonyi Kisdedet a barlang jászolába. Az áldozatok legnagyobbika ez, ami a földön észlelhető vala: nagyobb a Kalvária vérfagyasztó tragédiájánál. Az alázatosságnak emberi ésszel fölfoghatatlan nagy ténye s csupán sejtelmekkel megközelíthető példája az inkarnáció. A betlehemi jászol kiindulópont, melytől a századok folyásának új mederbe terelődése kezdődött. A jászol Ujszülötte a világot emelte ki sarkaiból; az emberi gondolatoknak messze-magasba nyúló távlatot nyitott és szárnyakat adott hozzá, hogy az Istenhez emelkedni képesüljenek.

És nagy ajándéka a karácsony eseménye az erények útjának, a földi és örök célok elérése biztosításának. Nekünk tanítóknak pedig a leg-tökéletesebb példa ez a példaadásra. Ezt a tételt vizsgáljuk most különösebben.

A jóakarát, az erény a földi és földöntúli béke biztosító ereje. Ezt a békét, az igazi boldogságot azonban csak a valódi, az igaz erény biztosítja. Az igazi erény lényege az Istenben van. Az erkölcsi érzet csak képe az Istennek bennünk. Az erény tehát az Istennel hozza egészséges viszonyba az embert.

O, kereste, kutatta az emberiség Krisztus előtt is a béke, a boldogság útjait, módjait, eszközeit! O, epekedett az ember ezredéveken át: Harmatozzatok eget!... Megkísérlették a lelkiismeret vezérelte mellett is ez óhajuk betöltését. Ez a kísérlet is, mint annyi más, esődöt mondott. Az erény hamis értelmezése lett a régi küzdelmek eredménye. A hamis értelmezések pedig utóljára is erkölcsi világfelfordulásra vezettek. A legnagyobb felfordulás tetőpontján nyilott meg az ég s szállott le a Gyermekek a nyomorult barlangba, hogy az embert a jóra, az erényre megtanítsa és a maga példájával mutassa meg az ember tökéletesedésének, magasabb céljai elérésének a módját és kereteit.

Az isteni tökéletességet — mondja Nicolas — Jézus az ismeretlenség homályából kiragadta, az ember felfogásához közelebb hozta, megszemélyesítvén, megtestesítvén, szemléletesebbé tette. Az Isten szentségét nem tudtuk volna emberi minőségünkben utánozni, mert gyakorlatának tárgyai nem ugyanazok ránk, mint az Istenre nézve. Azért vette föl Isten az emberi állapotot, hogy emberi erényeket gyakorolva, megtanítsa az embert a valódi erények szilárd és erélyes gyakorlására.

És az ember e példa révén megtanulta ezt. A világ képe megváltozott; az emberi törekvések új, nemes irányt vettek; az ember rátalált a béke, a boldogság útjára. A lélek a magasba röppent, fölemelkedett az igazság erejével és lehajolt a gyengéhez a szeretet szavára.

Az Istenség nem azért választotta az ember boldogításának a megtestesülés által való útját, mert más nem állt a rendelkezésére; hanem azért, mert az ember természete ezt igényelte: a kinyilatkoztatás, a tanítás mellett a példát, az áldozatos, a fölemelő, az irányító, a vonzó példát. A példát, amely az emberi hajlamok, törekvések megváltoztatásában, illetőleg megerősítésében és fokozásában a siker felét magában is biztosítja, de ami nélkül ez az átalakító munka csak üres szó, jámbor óhajítás és nem élet, nem új élet...

A Kisdéd tanítását őriző és példáját követő katholicizmus restaurációja az egész vonalon, hazánkban is megindult. Hajnalodik. Ennek a hajnalodásnak előmunkásai: az iskola, a templom, a sajtó, az irodalom, a művészet, a társadalmi tevékenység. Mi tanítók az iskola falain belül és kívül sokat tehetünk és kell tennünk a katholicizmus restauráció érdekében. Szóban, írásban tevékenységgel, az irodalom és a művészet terjesztésével. Mind jó, mind szép, mind nemes.

De ha igazi eredményt akarunk elérni, ha azt akarjuk, hogy a restauráció ne csak a papíron, ne csak a mi ajkunkon hangozzék el; ha azt akarjuk, hogy a restauráció ne csupán

megnyugtatásunkra szolgáló szó, eredménytelen törekvés legyen: *mutassuk meg* a katolikus módon élni nem tudó, vagy ahhoz magukban eddig kedvet nem érő embereknek, hogyan kell élniök. Mutassuk meg, adjunk példát s akkor az elhangzott szó, az írás, a kép a mi példánk által *a szívekre is hat és az akaratot is erősíti*, nemesíti. Akkor a katholicizmus restaurációja a szívekben is bekövetkezik. És ennek van igazi értéke esupán.

Példát, példát és példát! A szent karácsony ünnepe erre tanítson bennünket. És ha ezt a tanítást befogadjuk, az igazság és a szeretet, a jóakarát, a boldogság, a béke fog uralkodni a földön. Akkor betelik az angyali szózat: *Dicsőség a magasságban Istennek, békesség a földön a jóakarátú embernek!*

Dreisziger Ferenc.

A magyar nyelv tanításának terve.

(E. K.) A vallás- és közoktatásügyi minisztérium f. évi 120.000. számú rendeletével kiadta az 1907. évi XXVII. t. cikk 19. §-a alapján *a magyar nyelv tanításának tervét a nem magyar tanítvány iskolák számára és az Utmutatás-t ezen tanításterv használatához.*

A törvény rendelkezése szerint ez a tanítási terv minden hazai nem magyar tanítási nyelvű népiskolára nézve egyformán kötelező; ezt azért hangsúlyozzuk, mert a 20. §. alapján viszont az egyház készíthet tantervet az államsegélyt élvező nem magyar tanítási nyelvű iskolák számára, de e tanítási tervnek a magyar nyelv tanítására kiadott jelen miniszteri tervet a törvény szellemének megfelelően változatlanul magába kell, hogy foglalja. A 20. §-nak megfelelő tantervet azután az egyház tudomásvétel végett a miniszternek köteles fölterjeszteni és csak az esetben ad ki e 20. §-nak megfelelő tanítási tervet is a kötelező használat szigorával az állam, hogyha az egyház által készített tanterv tudomásulvehető nem volna. — Úgy tudjuk, hogy a Kath. Tanügyi Tanács már elkészítette a 20. §. rendelkezésének megfelelő tanítási tervet a katolikus nem magyar tanítási nyelvű népiskolák számára és azt a nagyméltóságú püspöki kar meg is erősítette, kiadása csak a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak most megjelent tantervére várt.

Örömmel üdvözljük a miniszteri tervet, mely a magyar nyelv tanítását lesz hivatva széles e hazában intenzívebbé tenni.

A terv szelleme vallásos és hazafias.

A magyar nyelv tanításának célját határozottan megszabja: «A nem magyar anyanyelvű gyermek a népiskolában a magyar nyelvet anynyira megtanulja, hogy a IV. évfolyam bevégeztével gondolatait magyarul előszóban és írásban érthetően ki tudja fejezni».

És e tanítási eredményt a direkt módszer

segítségével kívánja biztosítani, hangsúlyozván a folytonos magyar beszélgetést, magyar olvasmányok tárgyalását, az írásbeli dolgozatok módszeres alkalmazását, valamint a magyar nyelven vezetett iskolai foglalkoztatásokat, és a játékokat, mint a tanítási módszer elengedhetetlen tényezőit.

A magyar beszélgetések tárgyköreit a gyermeklelék természetes igényeihez alkalmazkodva szabja meg és osztályonként *Jegyzet* alatt előírja az a beszédbeli eredményt, amit az oktatásnak az egyes tárgykörök feldolgozásával el kell érnie. Ez igen fontos része a tantervnek, mert teljesen véget vet a szemfényvesztő magyar nyelvi oktatásnak.

A tanterv alapján minden osztályban meghatározott beszédügyességet kér majd számon a hivatalos ellenőrzés, nem ötletszerűen, hanem a kötelezően kiadott tanterv előírása szerint.

Amint nem lehet majd panasz a túlzott követelések miatt a tanítók részéről, úgy nem lehet majd elrejtteni senkinek sem a szándékos és hazafiatlan mulasztásokat a nyelv tanítása körül.

Helyeseljük, hogy a tanterv a magyar olvasás és írás tanítását csak a II. osztálytól kezdve írja elő. Az I-ső osztályban a magyar beszélgetéseken kívül egyébét nem kíván, mert, helyes pedagógiai érzékkel, nem akarja a gyermeket zavarni az anyanyelvi írás-olvasás tanulásában.

Az anyanyelvi írás-olvasás tanítását a további osztályokban sem zavarja a magyar beszéd, olvasás, írás és fogalmazás tanítása.

Az Utmutatás, melyet a miniszter a tanítástervhez csatol, általános és különös részből áll.

Mind a két rész magában foglalja a módszer összes vivmányait. Nem nyargal kipróbálatlan utakon, de nem is szorítja a tanítót egy módszer sablonos követésére. Életet visz be magyar nyelv tanításába és életet követel attól; de szabad mozgást biztosít a tanítónak.

Oly tanításra vezeti a tanítót, mely biztosítja az *érdeklődést*, a *figyelmet* és a *szorgalmat*, s *ébredtarta és fokozza a gyermekben a tudás és haladás vágyát.*

Üdvözljük Apponyi gróf minisztert ezen terv és Utmutatás kiadása alkalmából. Új mértékölmutatója ez az alkotása a népoktatás terén a magyar nemzeti haladásnak és fejlődésnek. Sokszor hangoztattuk mi azt, hogy az igazi nemzeti állam kiépítéséhez úgy jutunk el, hogyha a tiszta nemzeti életet a keresztény hit tiszta forrásaiból táplálni maga az államhatalom is fontos elvül tekinti. A magyar nyelv tanításának tervén ez a felfogás vonul keresztül és ezért teljes bizalommal fogadhatják azt a hitvallásos iskolák hatóságai.

A tanterv és Utmutatás a m. kir. egyetemi nyomda kiadványa, de megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében is.

«Tanítók kívánságai.»

A «Népnevelő»-ben Urbányi Józsefnek «A katolikus tanítók kívánságai» címe alatt megjelent cikkében némely oly állítások foglaltatnak, melyeket közoktatásügyünk érdekében helyesbiteni annál inkább szükséges, mivel ezek a felekezeti és a községi tanítók körében tényleg mint sérelmek hangoztatnak és elkeseredést okoznak.

Csak részben áll, «*hogyan Apponyi Albert gróf az egyenlőség elvét nem tudta teljesen diadalra juttatni s az egyenlő képesítés, egyenlő munka, hivatás és felelősség mellett, a hitvallásos tanítóknak kisebb a fizetésük az államiakénál.*»

Ugyanis az állami tanítók fizetése az 1907: XXVI. t.-c. 2. §-ában van meghatározva. E díjazás a törvényhozás újabb intézkedése nélkül föl nem emelhető.

Míg ellenben a felekezeti és községi tanítók díjazása, mely az 1907: XXVII. t.-c.-ben van szabályozva, a törvényhozás minden újabb intézkedése nélkül, három, egymástól eltérő fizetési módozat alkalmazását engedi meg és pedig:

I. *A minimálisat*, mely az 1907: XXVII. t.-c. 2. és 3. §§-aiban van megállapítva s melynél csekélyebb díjazása a felekezeti és községi tanítóknak nem lehet.

II. *Középfokot*: az 1907: XXVII. t.-c. 14. §-a 2-ik kikezdése alapján, amely díjazás az állami tanítókéval egyenlő.

III. *A maximálisat*, amennyiben az 1907: XXVII. t.-c. nem állít tiltó parancsot arra nézve, hogy a felekezeti és községi iskolafenntartó tanítóját, az állami tanítók részére rendszeresítettnél magasabb fizetésben ne részesíthesse, ha ezt az iskolafenntartó államsegély igénybevétele nélkül teszi.

Minthogy pedig az állami tanítók díjazása és a felekezeti és községi tanítók minimális díjazása között csakis 400 korona, tehát nem legyőzhetlen különbség mutatkozik, melyet kiegyenlíteni az államsegély igénybevétele mellett a felekezeti és községi iskolafenntartók legnagyobb részének alkalmá és módja van, és hogy ez megtörténjék, csakis az iskolaszéki elnök, iskolaszéki tagok és a felekezetek és községek intelligenciája, illetve vezető egyénei kulturfokától és kulturérzékétől függ — melynek magas fokában kételkedni eddig ok nincsen — az állami és a felekezeti és községi tanítók fizetésében különbségről csakis nemzetiségi vidékeink legszegényebb hitközségeinél és községeinél lehet szó.

Ezek szerint *a megyei kir. tanfelügyelő rátermettsége mellett* nagyrészt a felekezeti és községi tanítók életrevalósága és testületi szelleme tevékenységétől is függ, *hogy díjazásuk az állami tanítók díjazásával egyenlő legyen, esetleg azt meghaladja.* Igaz, hogy a korpótlékban

megállapítható különbség nagy méltánytalanság és ez oly sérelem, amelyet módosítani a köznevelés érdeke sürgeti. A kitartó és a tanítói névhez méltó agitáció azonban ebben is sikert ígér oly kormányzat idejében, amely maga a nemzeti élet, a nemzeti kultúra gyümölcse.

Cikkirő fölemlíti még a magániskolák, nevezetesen az uradalmi iskolák tanítóinak helyzetét is kívánja, hogy ezekre nézve is a hitvallásos tanítókra vonatkozó rendelkezések léptessenek életbe.

A tény az, hogy a magániskolafenntartók egy része önként elvállalt feladatuk magaslatán állanak és tanítóik és tanítónőik díjazását az állami tanítókéval magasabb, tehát maximális összegben állapították meg; míg mások, kik a magániskolát nem a kultúra iránti szeretetből, hanem önös célból tartják fenn, még a felekezeti és községi tanítók minimális díjazását sem engedélyezték és tanítóikat ridegen és a tanítói állást is lealázó módon elutasították.

A magántanítók dolga a következőleg áll:

Az 1868: XXXVIII. t.-c. a községeket kötelezi elemi népiskolák fenntartására, míg a felekezeteknek és magánosoknak szabadságot ad — ha a kívánt föltételeknek megfelelnek — hogy iskolát tarthassanak fenn.

Az iskola fenntartásának fő és elengedhetetlen követelménye — mert ettől függ az iskola megfelelő működése, lévén «a tanító az iskola» — hogy a tanító tisztességes, a nehéz gondoktól mentesítő díjazásban részesíthessék. E díjazás mértéke pedig az 1907. évi XXVI. t.-c. 2. és az 1907. évi XXVII. t.-c. 14. §. 2-ik bekezdéséből kitűnik, és e mértéknek azért is irányadónak kell lennie, mivel a magániskolák tanítói megélhetés és egyéb életviszonyok, szolgálati köteleiségek tekintetében többnyire nehezebb viszonyok között vannak, mint az állami, felekezeti és községi tanítók, kik rendezett községekben, míg a magántanítók a községektől sokszor órák távolban levő pusztákon, minden társadalmi életet nélkülözve működnek.

Ha a magániskola fenntartója tanítóját vagy tanítónőjét a mostani kívánalmaknak megfelelőleg díjazni nem tudja, vagy azt tenni nem akarja, szabadságában áll, hogy önként vállalt feladatáról lemondjon, mely esetben az állam, felekezet vagy község gondoskodik az iskoláról. A kultúra országos érdeke semmiképpen sem szenvedhet, már pedig a jog, törvény, igazság, méltányosság és részrehajlatlanság ideálijaitól megfosztott magániskolai tanító helyesen működni nem tudhat.

Ha a kifogásolt eset előfordul, a magániskola tanítója vagy tanítónője teljes bizalommal forduljon a miniszterhez, ki nem fogja elmulasztani az iskolafenntartót a kultúra szükségleteiről fölvilágosítani.

Hogy egy 15—20 évig egy helyt szolgáló tanítót a magániskolafenntartó elbocsáthasson, azért, hogy minden 5—5 évben más tanítót

alkalmazzon, szerződése alapján megteheti, de kötelességérzetéről és arról, hogy az iskola fönntartása bizalommal rábízható, inkább azzal adna tanujelet, ha ezen tanítót vagy tanítónőt hosszú szolgálataért az 1907: XXVII. t.-c. 4. §-ban jelzett jutalomban részesítené.

t. f.

EGYESÜLETI ÉLET.

Pályázati hirdetés. A szatmár-ugocsa vármegyei római kath. néptanító-egyesület tagjainak önművelésére és a munkásságra való hajlam ébresztésére a következő pályázati feladatokat tűzi ki: 1. *Mily módon épülhet a néptanító iskolájában és közösségében a szociális érzést kiváltó tekintettel a lélektan alapokra?* Jutalma: Zahoránszky István mezőpetri plébános úr kegyes adományából 4 db 10 koronás arany. 2. *Az iskolai közszellem épülésének milyen hatása van az iskolai és későbbi polgári életre?* Jutalma: 5 darab 10 koronás arany. Az idegen kézzel írott pályamunka a szerző nevét rejtő jelzés levéllel 1909. március hó 14-ig küldendő be az egyesület elnökségéhez. Előnyben részesül az a pályázó, aki tanulmányának forrásait megnevezi. E pályázati feladatokra csak az egyesület rendes tagjai pályázhatnak. A nagy választmány november 11-iki gyűléséből Bodnár Gáspár elnök, Hoffmann József jegyző.

Tanító munkája. A bars megyei tanítóegyesület Léva járásköri ülésén Ghimesy János levai római kath. tanító tartott gyakorlati tanítást az I. osztályban. Tárgyul választotta az olvasás és írás tanítását a fonomimikai módszer alapján. Nevezett pedagógus igazán brillírozott ügyes tanítási módjával s eme módszer alapján elért fényes eredménnyel. Tanítványai most karácsony betében már az összes kis betűkkel írnak, olvasnak folyékonyan. Különösen feltűnt, hogy egy teljesen siketnéma tanuló a fonomimika oly igazán ügyes kezelésével megtanított írni, olvasni és beszélni rövid pár hét alatt. Az összegyűlt nagyszámú tanítóság és központintézeti tanárok, kik közt igen sok volt még az írva-olvasó híve, szíves készséggel hódolt az új iránynak, melyet ez iránnyal komolyan és ügyesen foglalkozó, jó tanító mutatott be.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatnak az 1908—9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke Kiváratra ingyen és bérmentve haladéktalanul megkérdezték. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházhatalossággal és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanuszereket.

Ismet «A jellem útja». Mult számunkban már méltattuk ezt a remek kis művet, de a jelen alkalommal ismét visszatérünk rá, mert azt szeretnők, ha minden egyes tanító a magáévá tenné az ebben oly gyönyörűen föltart mélyeséges igazságokat. E könyvet olyan ember írta, aki a tettek embere, aki bár férfikora delét már elérte, ifjú tüzellel és lelkesedéssel dolgozik azon, hogy a krisztusi tan ne maradjon holt betű és tan, hanem mindenütt és mindenki-ben legyen «szellem és élet». *Szuzai Antal* dobsinai plébánosról szólunk, aki, most adta ki *A jellem útja* című könyvet. Az önévelés kézikönyve ez, 12—17 éves fiúk és lányok számára. Kiterjeszkedik benne mindazokra a természeti és természetfölötti igazságokra, testi és lelki életszabályokra, melyek segítségével kialakul és megedződik az ifjú jellem. Könyve három részből áll. Az első az ember igaz méltóságát és rendeltetését mutatja be. A második azokról a szabályokról szól, amelyek megtartása úrrá,

szabaddá teszi a lelket, mert csak szabad lélek lehet igaz jellem. A harmadik részben a jellemalkotás művészetének főbb mesterforgásait találjuk. Mindazok a gondolatok, törekvések, kívánságok, melyek az ifjú lélekben élnek, a nehézségek, melyekkel küzd, a veszedelmek, amelyek körül veszik, mind sorra kerülnek s magyarázatot, megfejtést, irányítást nyernek. Mindezt roppant elevenen, az életből és történelemből vett megkapó példákkal, kitünő hasonlatokkal adja elő, úgy hogy valóságos belemarkol az olvasó lelkébe. Hogy mily gazdag a könyv tartalma, leközzöljük a fejezetek cikkeit I. rész. Pár fejezet az emberiség történelméből. Az emberiség sötét nagy átka. «Gy szerette Isten a világot». A lélek Lelke. II. rész. A szent szabadságharc. Ki legyen az úr a te házában? A szent szabadságharc fegyvere. Uralom a gyomor fölött. A szabadság köteleinek szét-szaggatása. Elethalálharc a lélek várában. A test bünlajstroma. A test nevelése. A harci babér. III. rész. A jellem művészetének iskolája. Az élet nagy egyese. A Krisztus-másolás isteni művészet. A világ legnagyobb művészi intézete. Az élet kenyere. Egy varázsgondolat, mely a gyereket is bölcsé teszi. Egy igazi varázsige. Az élet nagy áldása. Kirándulás a szeretet birodalmába. A magad lábán járj. Még egyszer: a magad lábán járj. A test méltóságáról és becsületéről. A lélek szárnyai. Vezérlő csillagok sötét, viharos éjszakában. A világ «elvei». A világ egyéb «elvei». Bűneszó. Amint látható, mindenre kiterjeszkedő útmutató kalauza ez az ifjúságnak s mikor most megköszönjük a buzgó szerzőnek, hogy ezt a könyvet megírta, egyúttal a legmelegebben ajánljuk azt a nevelők révén az ifjúság figyelmébe azzal: vedd meg, olvasd és ami a fő — eld át. Mert a jellem nem a nevelés, hanem az önévelés drága terméke. Ezt csak kiki maga teheti meg. A könyv a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. sz.) kapható füzve 150 korona, kötve 250 kor. és 3 koronáért. Igyanesak itt ajánljuk Szuzai Antalnak egyéb műveit: A tiszta élet. Kalauz művelt, sirdült ifjak számára. Füzve 280 kor., kötve 420 kor. Kicsoda Krisztus? Füzve 075 kor. Apologetika, vagyis a katolikus hit alapjainak rendszeres védelme. Füzve 350 kor., kötve 450 korona. Megrendelhető a Szent-István-Társulatnál.

Az igazi élet. Károly Ignác könyve. Székesfehérvárott minden szülő tudja, hogy akkora szeretettel, Istentől adott benső lelkesedéssel kevés tanár szolgálja az ifjúság nevelését, mint Károly Ignác. Most egy kitünő könyvet írt. A címe: *Az igazi élet.* Bele öntötte szeretetét, nevelési tudományát. Nem filozófál a pápaszem mögül, hanem mosolyogva, tréfázva, nevetve, okoskodva elbeszél. Csupa példa, csupa bölcsesség minden szava. Akár felnőt, akár ifjú olvassa el, mindenki megérti és mindenki megéri, hogy a szive fölmelegedjen, aztán látja azt a nemes ideált, amely Károly Ignác minden elbeszélésébe belevilágít, a Jézus szeretete. Nem tudnék okosabbat, kedvesebbet ajánlani egy szülőnek sem, minthogy vegye meg gyermekeinek a Károly Ignác könyvét. Olvassa el ő maga — nem bánja meg s meg fogja látni, hogy abban a könyvben több kedvesség, több szórakozás és több életbölcsesség van, mint egy könyvtárra való Mackó utazásaiban. Aki elolvasta egyszer, elolvassa százszor. A Szent-István-Társulat pompás kiállításban adta kézre a szép könyvet.

Bourget Pál: A válás. Fordította György Károly. A válás szociológiai regény. A mai Franciaország képe, egy család történetének keretében. A republikánus vallás-üldöző Franciaország, mely a maga alantas, nyárspolgári életfelfogását kinevezi intellektualizmusnak s új kulturát hirdet, melynek alapja merő egyoldalúság. Mert a kulturának, hogy harmonikus embereket neveljen, nem elég észelvekre támaszkodni, le kell számolnia az érzelmi élet követeléseivel is. Am a modern szabadgondolkodók ezt a törvényt ismerik félre, midőn a vallást, jelesül a keresztyén hitigazságokat száműzni akarják az ember szívéből. Ennek az egyoldalú kulturának megdöbbentő rombolásait szigorú, következetes

logikával tárja elénk a regény szerzője. Egy hiu atheista, aki csupán önfejűségéből nem engedi feleségét a templomba: egy művelt leány, aki elbukik, hogy áldozatot hozzon ideális anarchista elveinek, egy szabadgondolköző ifjú, aki a vadházasságban látja a felvilágosodás diadalát: ezek a regény főszereplői, hőse pedig egy elvált és másodsorú férjhez ment asszony, aki tragikus küzdelmet folytat a föléledt hitért, miközben végigjárja gyászos botlásának kálváriáját. Egy szelíd, igénytelen, tudós pap a regény raisonneurje, egy proskribált szerzetes, aki előtt végül mégis csak meg kell hajolnia a gögös észembernek. «Minden, a természet törvényeivel ellenkező szabadság szolgálatát szül, minden elhanyagolt kötelesség boldogtalanságot», — ez az író alap-elméje, oly igazság, mely nemcsak hőseire, hanem az egész társadalomra érvényes. Bourgetnak e klasszikus regényét, mely tavaly drámai feldolgozásban is óriási sikert aratott, gondos, hű fordításban most a magyar közönség számára is hozzáférhetővé tette a Szent-István-Társulat. Az izléesen kiállított kötet ára 3 korona. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.

A legszebb újevi ajándék az imakönyv. A Szent-István-Társulat kiadásában immár rendkívül nagyszámú imádságkönyv jelent meg, minden életkornak való, minden alkalomra szóló, minden igénynek megfelelő. Itt csak néhányat sorolhatunk fel ezúttal, a jobban tájékozódni kívánók kérjék a részletes imakönyvárjegyzék megküldését a Szent-István-Társulattól. — **A keresztény apa modern társadalmunkban.** Irta *Egger Agoston*. Gondolatok keresztény apák számára. Imádságos könyvvel. Fordította egy szatmármegyei áldozópap. Ára 2, 3, 20, 4, 6, 9 és 10 korona. Címclappján szent József képe ékeskedik. Az első rész oktatást ad az apa kötelességeiről, a házasság szentségének tisztelgéséről, az erényes családi viszony ápolásáról, a gyermekek nevelésében való kötelességekről, a férfiúi erények gyakorlásáról, a polgári kötelességek miként való teljesítéséről, összhangban Isten akaratával, a keresztény Anyaszentegyház tanításával. A második rész az imákat és áhitatos elmélkedéseket foglalja magában. **A keresztény anya.** Irta *Egger Agoston*. Jóakaró tanácsok keresztény anyák és érettebb női ifjúság számára. Imakönyvvel. Fordította egy szatmármegyei áldozópap. Ára mint az előbbi. A keresztény anyát a család középpontjába helyezi, mint a nap van a naprendszer középpontján. Minden házbélit ő fűz egyvüvé: nélküle a ház megbomlott óra, vérkeringés nélküli test. Amit szent Agoston saját édesanyjáról mondott, száz más anyára is ráillik: «Mindazt, amim van, anyámnak köszönhetem: nemcsak világra szült, hanem lelkemnek életét is ő adta nekem.» A könyv három részre oszlik. Az első részben önismeretre oktatja a nőt és előadja azokat az elveket, amelyekkel erényes életre nevelheti magát. A második rész a keresztény anya kötelességét adja elő, melyeket mint vallásos nőnek, a család nevelőjének, hitvesnek követnie kell. A harmadik rész az ájtatossági gyakorlatokat foglalja magában. Olvasmányok, lelkigyakorlatok is igen hasznos, szép, fölemelő ez a rész, melybe bele vannak szöve a különböző ünnepi szakokhoz mondandó imádságok, litániák, a szent rózsafüzér. A könyvet szent Anna képe díszíti. — **Imakönyv.** (Összeállította *Demény Dezső*.) Ára 16.50-től 75 koronáig. Ezen Imakönyv úgy gondosan összeválogatott épületes tartalmánál, mint gyönyörű, díszes és izlées kiállításánál fogva a legszebb, legalkalmasabb ajándék. Kétféle kiállításban került forgalomba. A díszes kiállítású kiadás gyönyörű színes keretrajzokkal és Fra Angelico 12 angyalképével, valamint szép, színes címképével a legszebben kiállított imakönyv. «Tartalma — a bíráló szerint — mentes minden szentimentalizmustól, valóban olyan, amilyennek egy katolikus imakönyv tartalmának lennie kell.» Az egyszerűbb kiadás ugyanazon tartalommal, de keretrajzok és képek nélkül, csak egy szép címképpel jelent meg. — **Kis imakönyv** katolikus hívők számára. (5 1/2 x 4 cm.) Ára —80, 1-20, 1-40, 1-50, 1-60 korona. Ezen csinosan kiállított imakönyv

válogatott tartalmával felnőttek és fiatalok számára egyaránt alkalmas. Szép kiállítás, izlées kötések és főként kedves *miniatur-alakja* (5 1/2 x 4 cm.), nem kevésbé a szép kiállításhoz mért olcsó árak eléggé ajánlják azt: tartalma főgyházmegyei jóváhagyással jelent meg és oly nagy tapintattal és körültekintéssel van összeválogatva, hogy ezt a bírálatok egyhangúlag dicsérettel elismerték. Előnye kis alakja, mely lehetővé teszi azt mellényzebben vagy bármely kis helyen tarthatni úgy, hogy a hívek bármikor térnek be a templomba, mindig rendelkeznek imakönyvvel ájtatosságaik végzésére. *A «Kis imakönyv» csakis az ár előzetes beküldése ellenében szállítjuk.* Utánvéttel kis volta miatt nem küldhető, mert ennek költsége túlnagy, mi az imakönyvecse árát a felével drágítaná. *A küldés portamentesen eszközöltetik.*

Népies iratok. Mióta Guttenberg János először formált sorokat primitív betűből, az eszmék e mozgó-könyv katonáinak soha annyi dolga, soha olyan fontos szerepe nem volt, mint aminő van napjainkban. Az írás-olvasás tudásának általánossá tétele, a könyveknek, füzeteknek, hírlapoknak még csak tíz esztendővel ezelőtt sem sejtett megozsolása olvasni valót nyom a legkisebb falu szegény emberének kezébe is s azok a gondolatok, melyeknek régebben évekre volt szükségük, hogy a világ minden művelt társadalmába eljussanak, ma pár hét alatt jól ismert vagy félreismert, de mindenestre tárgyalt eszmék lesznek a legszegényebb munkások összefüggéseinek füstös, piszkos helyiségeiben is. Az irodalom hatása alól nem vonhatja ki magát senki s azért azoknak, kik lelkükön viselik a társadalom jó útra terelésének, s a nép fölvilágosításának gondját, meg kell ragadniok az irodalmi bajokra úton-útfélen annyi orvosságot kínálnak, a megtévesztő elméletek és népbolondító ígéretések maszlagával annyi visszaélést olajával, a szent kereszténység, a Krisztus szelleme orvosságával akarnak enyhülést hozni a testi és lelki betegségeiben hanykolódó társadalom sajgó fájdalomaira, azoknak össze kell fogniok és segítkezniök kell ennek az egyedül használó kiadagolásában. *A Szent-István-Társulat* minden tőle kitelhető megtesz a nép szociális fölvilágosítására, az anyagi boldogulás s a lelki tökéletesedés eszközeinek ismertetésére. Százával adja ki az olcsó *népiratkákat*, melyek ezer úton vezetnek az örökké egy célhoz: a Jézus Krisztus gondolata szerint boldoguló társadalomhoz. Meghánnya-veti az aktuális bajokat figyelmeztet a lépten-nyomon fenyegető testi-lelki veszedelmekre: lelkesíti a mult képeivel mulattat a sohasem irányzat nélküli szépirodalom költői szépségeivel. Ezek az iratkák, ha eljuthatnának rendelkezésük helyére, ellenszerei, sőt a leghatékonyabb ellenszerei lehetnének a velünk harcban álló világnézet támadásainak — ez az eljuttatás azonban már a katolikus társadalom, a katolikus intelligencia munkája. Aki e fajta olvassmányt ad a nép kezébe, előre nem is gyanított szolgáltatók tesz a katolikus világnézet, a szociális bajok keresztény szellemű gyógyítása ügyének. Minden kis füzet nyomában elpusztul egy csomó előítélet, megsemmisül egy-egy hazugság, erejét veszti egy-egy rágalom s minden elolvasott füzet egy olyan lépést jelent, mellyel népünk Krisztushoz közeledett. S mint-hogy most télviz idején van a legalkalmasabb időszak a népies iratoknak a nép körében való elterjesztésére, szeretettel ajánljuk lelkes tanítóságunknak az ezen irányban való apostolkodást. **A népiratkák részletes árjegyzékét szívesen megküldi a Szent-István-Társulat.**

A Szent-István-Társulat pártoló tagsága. A pártoló tagságért járó két korona fejében a naptáron kívül olyan három kötet könyvet kap a Szent-István-Társulat minden pártoló tagja, aminőt még kétszer ekkora összegért sem adhat egy magyar kiadó sem, amelyek másai legföljebb a német katolikus vállalatok kiadványai lehetnek. Történelem, természettudományok s gazdasági ismeretek a tárgyai e köteteknek. Azokról a

témákról szólnak, amelyekről ellenségeink legtöbb valótlan-
ságot allítanak. Cáfoltják, helyesekkel pótolják az
ellenséges irodalom nyomán elterjedt nemzetrobbantó
balvéleményeket — a magyar irodalomban majdnem
egyedül küzdenek ebben az irányban — támogatásuk,
terjesztésük tehát katolikus és hazafias kötelesség. Az
elmúlt évben több mint 15.000 példány forgott e köte-
tek mindégikéből közkezen — de kicsoda csekélység
ez a szociáldemokraták füzeteinek százezres sorozat-
hoz! Aki a néppel érintkezik, jobbat nem igen tehet
vele, mintha terjesztő a Szent-István-Társulat népies
partoló tagságát s ennek a néppel gyakorlott jötte-
ménynek áldásos hatását megérzi az egész magyar tár-
sadalom. Fővilágosítással készséggel szolgál a Szent-
István-Társulat igazgatósága.

A pápaság hivatása a multban és a modern
korban. Irta Bodnár Gáspár szatmári tanítóképző
tanár. Megjelent Szatmáron a Pázmánysajtóban. Szer-
zőnek azt a magasszárnyalású beszédét tartalmazza e kis
füzet, melyet a szatmár-ugocsa megyei róm. kath. tanító-
egyesület XXV. közgyűlésén X. Pius pápa jubileumi
ünnepe alkalmából mondott. Mintán bevezető szavaival
lelkés hangulatot ébreszt az olvasóban, vázolja a pápa-
ság jelentőségét a történelmi multban és a mi modern
korunkban, majd a modernizmus és a pápaság, a pá-
paság és a modern sajtó kérdéseivel foglalkozik és
végül megkapó elevenséggel mutat rá, hogy a mi
hitünk, a mi pedagógiánk.

VEGYESEK.

**Tanszereket és teljes iskolai berendezé-
seket jutányosan és előnyös fizetési felté-
telek mellett szállit s költségvetésekkel
készséggel szolgál a Szent-István-Tár-
sulat könyvkiadóhivatala és könyvkeres-
kedése r. t. Budapesten.**

A kath. iskolakert. Az Országos Katolikus Ma-
gyar Iskolaegyesület ügyvezető igazgatósága lelkes és
szívhez szóló felhívást intéz a kath. egyházi és világi
közönséghez, melyben felhívja őket, hogy az ünnepek
alkalmából adakozzanak az egyesület alapjára, melynek
célja a kath. iskolák fölsegítése. A lelkes felhívás e
szavakkal végződik: *Krisztus nevében kérünk, hogy
Krisztus szellemét terjeszthessük.* Az adományok dr.
Giesswein Sándor apat-kanonok, ügyvezető elnökhöz
küldendők (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28).

**Adományok az Iskolaegyesületnek. Dr. Várossy
Gyula kalocsai érsek és Széchenyi Miklós győri püspök
az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesületnek négyszáz-
négy száz koronát adományoztak és ezzel az egyesület
alapító tagjai sorába léptek. A kegyes adományokért az
elnökség hálás köszönetét nyilvánította.**

Iskolaegyesületünk a kath. tanítóknak. Az Orsz.
Kath. Magyar Iskolaegyesületnek feladatai közé tartozik
az is, hogy a hitvallásos iskolák tanítóiban a hivatás-
szeretetet folyton ébren tartsa, és azt fokozza: evégből
az ősszel tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta,
hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezete által az egyesület
céljaira adományozott 2000 korona évi összegből egyen-
ként 200—200 korona jutalomban részesíti a kath.
tanítói kar két tagját a magyar nyelv sikeres tanítása,
avagy a kath. ifjúsági egyesületek buzgó vezetése kö-
rül kifejtett buzgó érdemekért. Az ügyvezető igazgatósá-
g megkérte az egyházmegyei főtanfelügyelő urat,
hogy a jutalmazásra legméltóbb két tanító személyére
nézve javaslatot küldjenek be. A főtanfelügyelői javas-
latok már beérkeztek s azok kellő feldolgozása után az
Egyesület dönteni fog a személyekre nézve. Ez a leg-
nehezebb feladat, mert a beérkezett jelentések oly sok
érdemes tanítót tüntetnek fel, hogy bizony valamennyi
méltó volna az elismerésre. Alig van egy-két egyház-

megye, ahol — sajátságos — a kath. ifjúsági egyesü-
letek szervezése körül jutalmazásra méltó buzgalmat
nem tudott megismerni és így ajánlatba hozni az igaz-
ságos főtanfelügyelő. De remélhető, hogy éppen ez a
körülmeny fogja ösztönözni az illető egyházmegye ta-
nitóságát, hogy a kath. ifjúsági egyesületek nemes in-
tőzmenyét jobban, nagyobb buzgósággal fölkarolják.

Kitüntetett kath. tanító. A király gróf Zichy
Aladár személye körüli magyar miniszter előterjeszté-
sére Kanyó Ödön bácsujfalusi róm. kath. kántortanító-
nak, sok évi eredményes működése elismerésül, az
arany érdemkeresztet adományozta.

A kath. polgári leányiskolák tanterve. A leg-
utóbb tartott Kath. Tanügyi Tanács ülés tárgyalta és
elfogadta a Keményffy Daniel elnöklete alatt kiküldött
bizottság által beterjesztett kath. polgári leányiskolai
tantervjavaslatot. Az elnökség már elkészítette a tár-
gyalás során eszközölt jelentékelenebb módosításokkal
kügazított javaslatot s azt Keményffy Daniel előadó
részletes indokolásával a napokban fölterjeszti Vaszary
Kolos hibornok-hercegprímáshoz, hogy főmagassága azt
jóváhagyás és megerősítés végett a nagymélt. püspöki
kar tanácskozása elé vezérelni méltóztassék. A Tanács
most a kath. népoktatási intézetek *Rendtartási szabály-
zatán* dolgozik, hogy a püspöki kar magas utasításának
megfelelően, kellő átdolgozással már a legközelebbi
püspöki konferencia elé juthasson a kath. népoktatás
hatóságai részéről annyira óhajtott és várt Rendtartási
szabályzat, mely pezsgő életet lesz hivatva bevinni
intézeteinkbe.

Elismerés. Apponyi Albert gróf vallás- és közokta-
tásügyi miniszter f. évi 147.981. sz. a. kelt magas ren-
deletével elismerését fejezte ki Ember Károly lovag, kir.
kath. tanítónőképző-intézeti igazgatónak «A magyar nyelv
tanításának terve a nem magyar tannyelvi népszkolá-
ban» és a hozzá kiadott Utmutatás elkészítésében ki-
fejtett tevékeny közreműködéséért. A miniszter ezen
rendeletéről f. hó 16-án Kaeskovits Mihály miniszteri
tanácsos értesítette Ember K. igazgatót.

A temetési búcsuztatásokkal való visszaélés.
Még mindig érkeznek szerkesztőségünkhöz vélemények
és fölvetett kérdéshez. Mi azt látjuk, hogy a kérdés már
ki van merítve s így lezárhatjuk a vitát. Mint általános
vélemény leszűrődött, hogy a búcsuztatás kérdésében
egyházhatósági intézkedések szükségesek. A keresztény
költők siessenek segítségére a hatósági intézkedéseknek
irodalmi színvonalon álló búcsuztatókönny kiadásával.
A még nem közölt véleményekből adjuk a következőket:
(Hozzászólás.) Nézetem szerint a most szokásos búcsuz-
tatást el kellene törölni. Csak az a kérdés, van-e erre
szükség? Van. Szent hitünk isteni igazságához és egy-
szerűségéhez semmiképen sem illik a nevetséges kon-
tárkodás. Sokan még vallásosságot is látnak abban, ha
a nép nagy számmal jelenik meg a temetésen, ahol
búcsuztatnak. Pedig ez nem vallásosság, csak a szokásos
kiváncsiság. S amilyen természetellenes a búcsuztató,
olyan a hatása is. Micsoda ének az, amely nem indítja
a sziveket arra, hogy legalább egy Miatyánkot mondjanak
a megholt lelkeért? Erősen meg vagyok róla győződve
s folyton tapasztalom, hogy a szokásos búcsuztató min-
den mást eredményez, csak keresztény áhitatot nem.
S most kérdelem, ki unta már meg a Szentírás egyszerű,
de fenséges és örök igazsági szavait? En azt hiszem,
minél többet olvassuk, annál kedvesebb és újabb. Me-
ritsenek tehát e szent könyvből az arra hivatott költői
lelkek s készítsenek temetési énekeket, olyanokat,
melyekben tükrözzék a keresztény szív mély és nemes
érzelme. Az egyházhatóságok pedig rendelet útján
tegyék kötelezővé ezeket az énekeket s mindenféle
búcsuztatót tiltsanak el. Attól nem kell tartani, hogy a
nép nem tudna a búcsuztatótól elszakítani. Sokan a nép
közül is érzik annak elavultságát. Csak utat kell mutat-
nunk a csiszolódásra és nemes hitéletre. A nép magától
nehezen mozdul meg, de ha az igazságot belátta, meg
is hajlik előtte s úgy fogja szeretni az igaz és tiszta
érzelmű temetési énekeket, amint megszokta a búcsuz-
tatókat. De még jobban is, mert azok igazi lelki vigaszt

nyujtanak neki. En erosen hiszem, hogy ezen igazsag gyozni fog! Ratkocz Urbán Károly kántortanító. — (Hozzászólás) Ez az egyetlen terünk maradt, értem a búcsuztatást, mi nagyon sok községben több jövedelmet hoz, mint az egész fizetésünk. Rajtunk senki nem segít, sőt valahányszor hirdetnek egy-egy kántori vagy kántortanítói állomást, annak javadalma majdnem mindannyiszor kevesebb. Hogy a nép meg van elégedve a búcsuztatással, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a búcsuztatóról még a legszegényebb sem mond le. Ne bántsuk hát az úgynevezett búcsuztatást, hanem iparkodjunk az egyház szellemének megfelelő jobb búcsuztatókat készíteni, ki pedig erre képtelen, szerezze meg az «Ujházy-féle búcsuztatók könyvét» s használja azokat. Kiskörös, Pest m. Hazafi József kántor.

Szerkesztői üzenetek.

Ny. V. Ott, ahol a szorgalmi idő legalább nyolc hónap, a karácsonyi szünet dec. 24-től január 2-ig bezárólag tart; ott, ahol nyolc hónapnál kevesebb a szorgalmi idő, szünet 24. 25. 26 és január 1-én van. — **Iskolaszék Tata.** 1. A kántortanítói állást szervezni kell. A kántor tanítsa az összes osztályokban az éneket. 2. Címét és jelleget a hitközség nem adhat, csak úgy, ha az állást rendszeresen szervezi. 3. Ez esetben a 24 korona nyugdíjilletéket ezen 5-ik állás után is fizetni fogja a hitközség. 4. Már van rá eset, hogy több tanítóval bíró iskolánál ének, rajz, gazdaságtan tanítására megfelelő szakképzettséggel bíró tanítót alkalmaznak. 5. Semmi hátránnyal nem jár; tagja marad. **F. F.** Ajánljuk a következő műveket: Szocializmus és katolicizmus. Majláth József gróftól, 60 fillér. Történelmi bölcsélet és szociológia. Dr. Giesswein Sándor, ára 1 kor. 80 fillér. Modern katolicizmus. Prohászka Ottokár dr., ára 1 kor. Társadalmi kérdés és etika. Jehlicsa Ferenc dr. 1 kor. 50 fillér. Társadalmi problémák és kereszténység. Giesswein Sándor pr., ára 1 kor. 50 fillér. A némi probléma. Kemény Ferenc, ára 1 kor. Ugyanilyen Komócsy István könyve. E könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Szentkirályi-u 28. — **T. J.** Igen, szorgalmazhatja a mellékhelyiségek felépítését. — **K. M.** Beérkezett. Egy kicsit hosszú. — **B. G.** Beérkezett. Ismertettük. — **B. F.** Köszönjük a tudósítást. — **B. I.** Ezt már elkésve kaptuk. Rövid pedagógiai tanulmányokat kérünk az elmélet és a gyakorlati munka köréből. **H. F.** Megsürgeljük. A belügyminiszterium körébe tartozó ügyet már nehezebben tudjuk megmozgatni. — **H. I.** Teljesen igaza van. A kartársak tehetnek leg-többet. Szorgalmazzák azt is, hogy minden iskolaszék mint kath. iskolaszék fizessen elő a hivatalos lapra. A pályázatok meg kivétel nélkül közöltesse a «Népnevelő»-ben. Ezt a tantestület iskolaszéki képviselője minden adott esetben indítványozza. Kellő anyagi támogatás mellett a Társulat készséggel nagyobbítja a lapot, mert hisz szívesen áldoz a kath. tanügy érdekében a népnevelőre. Hogy csak a saját kiadványait hirdeti, ez meg oly természetes, hogy akkor volna szó emelhető, hogyha nem úgy eszelekednék. 2. Örömmel üdvözljük munkatársaink sorában. Röviden megírott aktuális pedagógiai értekezéseket kérünk. — **G. K.** Nincs. Feladja a tételt, a tanító kérdez.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Egri érseki megye.

Parádon kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Kérvények 1909. január 6-ig beadandók. Választás próba után január 7-én. Bővebben a «Népnevelő» folyó évi 16-ik számában. Az állás azonnal elfoglalandó. *Juhász Károly*, plébános. 732 1—1

Győri püspöki megye.

A **csávai** (Sopron m.) róm. kath. osztatlan népiskolához kántortanító kerestetik. Fizetése: államsegéllyel 1000 korona, államsegélyes korpótlék, kellő lakás és kert. Kötelessége egy tanterem, ismétlőiskola vezetése meg a kántori teendők elvégzése. A kérvények 1909. január 6-ára az iskolaszéki elnök címére küldendők. *Molnár János*, isksz. elnök. 729 1—1

Pécsi egyházmegye.

Egyházbér-kisbodolyai kántortanítói állás lemondás folytán megüresedvén, 1909. január 10-ig bezárólag pályázat hirdettetik. Jövedelme: két szobából, konyhából álló lakáson kívül 267 \square öl házikert, 11 kat. hold és 1509 \square öl elsőminőségű egytagban lévő szántóföld katasztrális jövedelmét számítva, 932 \square öl rét, az uradalomtól 63 \square öl hasábfá és egyéb párok után gabona, széna pénzértéke és készpénzjárandóság 826 korona, államsegély 174 kor. Kötelesség: a mindennapi és ismétlőiskolások oktatása, a rendes és szokásos kántori teendők végzése, szükség esetén az anyaközség kántortanítójának helyettesítése. Tannyelv magyar. Az állás a jelenlegi tanítónak távoztával azonnal elfoglalandó. Próbaéneklés a helyszínen ajánlatos. A választás 1909. január 11-én ejtetik meg. Csakis kántoriakban jártas, okleveles, férfitanítóknak kellően felszerelt kérvényei vétetnek tekintetbe, melyek Magyarhertelendré (Baranya m. p. Magyar-Szék) az iskolaszéki elnökhöz intézendők. *Fülöp István*, iskolaszéki elnök. 724 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **szári** (Fejér vármegye) róm. kath. osztálytanítói állásra 1909. január 5-ére pályázat hirdettetik. Javadalmazás: a községi pénztárból 600 korona, 4 méter fa, vagy 20 korona, $\frac{1}{4}$ hold kertért: 10 korona, lakbér fejében 80 korona, ismétlősök tanításért: 50 korona, esetleges korpótlék: az államtól. Fizetés kiegészítésért folyamodva van. Kötelessége az I., II. osztályt és ismétlősöket tanítani, a kántoriakban segédkezni. Oktatási nyelv: magyar-német. Okleveles tanferfiak pályázatukat a szári róm. kath. iskolaszékhez küldjék be. 730 1—1

Perbáli (Pest m.) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: 1. a község pénztárából 500 korona, 2. ostyasütésért 28 korona, 3. müsepénz 28 korona, 4. 12 ürköbméter fa, értéke: 96 korona, 5. 15 kat. hold 1019 \square öl szántóföld, 409 \square öl kert, 803 \square öl rét, ezek jövedelme körülbelül: 800 kor. 6. stóla stb.: 160 korona, 7. lakás házikerttel, értéke: 120 korona. Ezen jövedelmet 1909. június 5-ig az elhunyt kántortanító özvegye élvezi. A megválasztandó kántortanító $\frac{1}{2}$ évi fizetése 400 korona a község pénztárából. Pályázni kívánó képesített férfiak kellően felszerelt folyamódványaikát 1909. január 6-ig a kerületi esperes-tanfelügyelőhöz (lakik Etyeken, Fehérmegye) benyújtani, a választás napján 1909. január 7-én pedig Perbálon megjelenni tartoznak. Tannyelv magyar: kiegészítő nyelv: a német: kántorságától is végzendő. *Herbst József*, isksz. elnök. 725 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **nyőgeri** anyaegyházhoz tartozó **Bejcz** fiókközségben a róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma az 1908 évi javadalmi összeírás szerinti szántóföld, rét, karcgabona, tandíj, stb. értéke: 583 kor.

27 fillér, fizetéskiegészítés 416 kor. 73 fillér, összesen tehát ezer kor. (fizetéskiegészítés jelenleg a hitközségtől, később pedig államsegéllyel fedeztetik) továbbá lakás természetben és 20 kor. kertilletmény. A kérvények *január 3-ig fill. Kovács Károly* iskolaszéki elnök úrhoz küldendők Nyögérbe (Vas m.) Választás január 4-én délelőtt 10 órákor melyre személyes megjelenés keretlik. Az állás január 15-én elfoglalandó. *Iskolaszék.*

728 1—1

Váci egyházmegye.

Ur. Gy. Tápiószty (Pest m.) róm. kath. iskolaszéke tanítóni állásra pályázatot hirdet. Törzsfizetés 1000 kor. L. hitközségtől 100 kor., államsegély címén 900 kor. Lakáspénz 200 kor. Kertilletmény 20 kor. Pályázati határidő *december 30-ig. Dr. Borovicsény Nándor,* pléb. 726 1—1

A galgahévízi (Pest m.) iskola II., III. osztályához *havi 30 kor. fizetés és teljes ellátás mellett* segédtanítót keresek. *Eckner János* kántortanító. 727 1—1

Erdőtarasa (Nógrád m.) kath. iskolájához öt óra okleveles segédtanítót kerestetik. Fizetése: törvényben biztosított fizetés. Azután rendes kántortanítónak megválasztható. *Iskolaszék.* 733 1—1

Veszprémi egyházmegye.

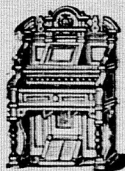
Sármellek (Zala m.) róm. kath. iskolaszéke egy osztálytanítói állásra *dec. 28-ig* pályázatot hirdet. Javadalma 1000 kor., egy szobából álló lakás futással és takarítással. Kötelessége az iskolaszék által megállapított osztályban tanítani, a kántorizálásban segíteni, tanfelügyeletet az istentiszteletre vezetni s ott rájuk felügyelni. Kérvények *Vida János* plébános, iskolaszéki elnöknek küldendők. 707 3—3

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11 B (Tiszviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. **Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomáig.** Tanerőknek s lelkészeknek különös szíveskedéssel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Egyházi Új Népénektár.

Ima- és énekeskönyv **Máté János** kántortanító által szerkesztve, a veszprémi egyházmegyei hatóság által 1876—1908. sz. alatt jóváhagyva, most jelent meg **Nádai J.** könyvkereskedésében, **Keszthelyen.** Ezen csinos és tartós kiállítású könyv magában foglalja az egyházi évben előforduló összes ünnepekre és egyéb alkalmakra szokásos imákat és énekeket. Különösen a szentmise alatti és szentkeresztúti imák szép képekkel vannak illusztrálva. Igén alkalmas az iskolába járó növendékeknek, mert a szentmise alatti szolgálat módját (ministratio) is magában foglalja. Nyomása és kiállítása felvevő a versenyi a hasonló művekkel, ára mégis csekély; erős kötésben 50 fill., de kapható különféle díszkötésben is jutányos áron. A kántortanító uraknak mutatvány-példányt kívánatra küldök portamentósen megrendelés céljából 50 fillér beküldés ellenében.

671

ALAPÍTOTT 1858. ÉVBEN

AZ ANKER

ÉLET-ES JÁRADÉKBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Magyarországi igazgatóság: BUDAPEST
az Anker-palota építésének befejeztéig
V. ERZSÉBET-TÉR 13. SZÁM.

Vagyoni 174 millió korona. = Kifizetések
338 millió korona. = Biztosítási állomány
538 millió korona. = Magyarországon vagy
nyonától 30 millió korona van elhelyezve.

Az összes sokaság felelősségét halál- és el-
érés esetén osztozni a társaság jutányos díjak
mellett. Legjobb pedig új biztosítási módoza-
tot alkotott, melynek hívatása

az élet- és nyugdíjbiztosítás

előnyeit egyesíteni. Betegség vagy baleset foly-
tani rokkantság esetén a díjfizetés meg-
szűnik, azonkívül a biztosított tőke 5 vagy
10-át járadékképp élvezi a rokkant a biz-
tosítási tartam leteltéig, lejáratkor (halál-
vagy elérés esetén) pedig a teljes biztosí-
tott tőke fizetettik ki.

Felvilágosítást nyújt Az ANKER magyaror-
szági igazgatósága, valamint összes képviselői.

731—1

Elismert elsőrangú

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra

a legelőnyösebben szerezhetőek be

HÖRL NÁNDOR-nál

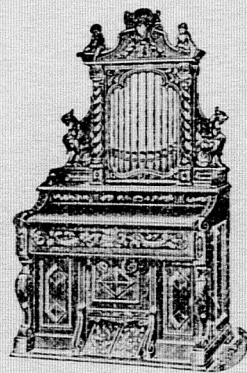
POZSONY,

Ventur-utca 24.

A világ legversenyke-
pesebb cégeinek kép-
viselője.

3. sz. árjegyzék ingyen.

Lelkészeknek, tanítók-
nak meggyezéses folytan
részletfizetésre szállítok,
ha a vásárolt összegnek
egy harmadát de leg-
alább egy negyedet a
vásárláskor készpénzben
(vagy utánvétellel) fizet ki.

Valódi elsőrendű bel- és külföldi PIANÓ
480 koronától feljebb, ZONGORAK 560 ko-
ronától feljebb.

Csakis teljesen új zongorákat, közvetlenül a
gyárból, a szokatlanul olcsó ár miatt, csakis kész-
pénzért szállítok. — Árjegyzék ingyen. —
Használt hangszereket elvől nem árúsítok.